

Henryk Sienkiewicz – Quo vadis

Witaj,

PDF, który właśnie czytasz to skrócona wersja tego, co znajduje się na filmach ze streszczeniem i opracowaniem lektury Quo Vadis na kanale YouTube - Edukanał.

Mam nadzieję, że materiały są pomocne. W razie pytań pisz śmiało na: edukanalpl@gmail.com

Edu

Streszczenie:

Rozdział 1

Marek Winicjusz odwiedza swojego wuja - Petroniusza, zwanego arbitrem elegancji ze względu na wycucie piękna i znajomość sztuki. Opowiada mu o pięknej dziewczynie Ligii (Kallinie), którą zobaczył, gdy dochodził do zdrowia w domu Aulusa Plaucjusza. Kallina pochodzi z barbarzyńskiego plemienia Ligów i trafiła do Rzymu jako zakładniczka. Marek jest w niej zakochany, ale obawia się, że opiekunowie dziewczyny będą temu przeciwni. Prosi wuja o radę, a ten przez sympatię, którą darzy siostrzeńca, decyduje się mu pomóc.

Rozdział 2

Petroniusz i Winicjusz udają się do domu Aulusa Plaucjusza. Arbitr elegancji jako powód wizyty podaje chęć podziękowania za opiekę nad siostrzeńcem. Szczególne wrażenie robi na nim żona Aulusa - Pomponia Grecyna, która mówi mu, że światem rządzi nie Neron, lecz Bóg. Ostatecznie nic nie udaje się załatwić.

Rozdział 3

W drodze powrotnej Winicjusz opowiada o swoim uczuciu, a także wspomina o znaku ryby, który Ligia nakreśliła na piasku. Następnie mężczyźni udają się do niewiernej kochanki Petroniusza - Chryzostemis.

Rozdział 4

Po 3 dniach w domu Aulusa zjawia się oddział żołnierzy. Zgodnie z rozkazem, Ligia ma zostać wydana samemu Neronowi. Pomponia żegna się z dziewczyną i przestrzega ją przed środowiskiem cesarza - to siedlisko zła. Ligii towarzyszy potężny ligijczyk - Ursus, który opiekuje się nią cały czas. Stary Aulus słusznie domyśla się, że to Petroniusz wpłynął na Nerona, aby ten wydał rozkaz wydania dziewczyny.

Rozdział 5

Aulus Plaucjusz chce widzieć się z samym Neronem, ale nie zostaje dopuszczony przed jego oblicze. Szuka pomocy u Seneki, ale ten nic nie może zrobić. Ostatecznie wściekły mężczyzna odwiedza Winicjusza, który nic nie wie o tym, że Ligia została uprowadzona.

Rozdział 6

Wściekły Winicjusz wpada do domu Petroniusza i rzuca się na niego, ale szybko zostaje obezwładniony przez, wydawać by się mogło, zniewieściałego arbitra elegancji. Petroniusz wyjaśnia, że to faktycznie on jest odpowiedzialny za zabranie Ligii Plaucjuszom. Celowo wywarł wpływ na Nerona, ale jednocześnie okłamał go, że dziewczyna jest brzydka. Dla zachowania pozorów Kallina ma spędzić kilka dni na Palatynie, a następnie zostanie odesłana do Winicjusza.

Rozdział 7

W pałacu trwają przygotowania do uczt. Kobieta o imieniu Akte opiekuje się Ligią, a także tłumaczy jej tajniki pałacowego życia. Akte jest była kochanką Nerona - nie ma żadnych wrogów, dlatego nawet Poppea (obecna żona władcy) nie nalegała, aby wyrzucić ją z pałacu. Podczas uczt Neron, za namową Petroniusza, zaczyna śpiewać. Wkrótce ucztą zmienia się w orgię - wino leje się strumieniami. Pijany Winicjusz jest natarczywy i wręcz agresywny w stosunku do Ligii - próbuje ją całować. Dziewczynę ratuje Ursus, który wynosi ją na rękach do komnaty Akte.

Rozdział 8

Ligia jest przerażona - nie chce zostać nałożnicą Winicjusza. W domu Plaucjuszów młodzieniec nie zachowywał się tak natarczywie. Dziewczyna planuje ucieczkę razem z Ursusem, w której mają pomóc im chrześcijanie.

Rozdział 9

Kallina razem z Akte spacerują po ogrodach, gdzie spotykają Poppeę z córką - małą Augustę. Ligia prosi żonę Nerona o pomoc, ale Poppea jest zazdrosna o jej urodę i stwierdza, że jeszcze dzisiaj zostanie niewolnicą Winicjusza. Mała Augusta zaczyna płakać.

Rozdział 10

Ligia transportowana jest w lektyce do domu Winicjusza. W pewnym momencie pojawia się Ursus wraz z chrześcijanami. Dochodzi do bijatyki - potężny Ligijczyk zabija jednego z niewolników odpowiedzialnych za transport i ostatecznie odbija Ligię. Winicjusz jest wściekły, gdy dowiaduje się o tym co zaszło. Swoją gniew wyładowuje niewolnikowi o imieniu Gulo, który opiekował się nim, gdy Marek był małym chłopcem. W przypływie złości patrycjusz chwytając świecznik i rozbija go na głowie niewolnika, zabijając go w ten sposób. Pozostali niewolnicy chłostani są różgami przez całą noc.

Rozdział 11

Winicjusz wyrusza na poszukiwania uciekinierki. Od Akte dowiaduje się, że Ligia naprawdę go kochała. Okazuje się, że córka Poppei zachorowała - gdy mijala Ligię w ogrodach to zapłakała, co ma oznaczać tyle, że Kallina rzuciła na dziecko jakiś czar. Pomponia Grecyna zwraca się do Winicjusza mówiąc: *Niech Bóg wybaczy Ci krzywdę, jaką wyrządziłeś nam i Ligii.*

Rozdział 12

Petroniusz obiecuje pomoc w poszukiwaniach uciekinierki. Chcąc pocieszyć siostrzeńca, ofiarowuje mu piękną niewolnicę - Eunice. Ten jednak stanowczo odrzuca ten pomysł. Petroniusz jest nieugięty, ale sama niewolnica protestuje. To niecodzienna sytuacja, by niewolnik nie wykonał rozkazu pana. Arbiter elegancji domyśla się, że kobieta jest zakochana w kimś, kto mieszka w jego domu. Eunice wspomina o człowieku, który jest w stanie odnaleźć Ligię, a Petroniusz każe go wezwać.

Rozdział 13

Tym człowiekiem jest Grek - Chilon Chilonides - rzeźmieszek, bardzo inteligentny i sprytny, który doskonale potrafi manipulować innymi ludźmi. Mężczyzna zostaje wynajęty do odnalezienia Ligii.

Rozdział 14

Tymczasem umiera mała Augusta - córka Nerona i Poppei. Petroniusz obawia się, że za jej śmierć zostanie oskarżona Ligia, dlatego szybko udaje się do pałacu. Tam umiejętnie manipuluje Neronem, mówiąc, że dziecko było boginią, a więc żadne czary nie mogły jej zaszkodzić. Dodatkowo namawia cezara na wyjazd do Ancjum. Do domu Winicjusza przybywa Chilon, który informuje o postępach w śledztwie. Udało mu się ustalić, że Ligia jest chrześcijanką. Fakt ten dziwi Petroniusza, który był przekonany, że chrześcijanie to bardzo źli ludzie, którzy mordują dzieci i zatrują wodę.

Rozdział 15

Neron wraz z towarzyszącym mu Petroniuszem wyjeżdża do Ancjum. Arbiter elegancji w liście do Winicjusza opisuje życie dworu, a także informuje, że żałoba władcy jest jedynie na pokaz. Marek w odpowiedzi informuje go o postępach w śledztwie.

Rozdział 16

Chilon sprytnie wnika w środowisko chrześcijan. Rozpoznaje tam lekarza Glaukusa - wcześniej Chilon przyczynił się do zguby jego rodziny, a sam Glauk cudem uszedł w życiu. Grek obawia się zemsty i prosi Winicjusza o pieniądze na wynajęcie bandytów, którzy zabiją lekarza. Ponadto informuje o tym, że wkrótce do Rzymu ma przybyć uczeń Chrystusa - Piotr, którego chrześcijanie bardzo oczekują.

Rozdział 17

Chilon, dzięki nawiązanym kontaktom, odnajduje potężnego człowieka, który będzie w stanie zabić Glaukusa. Tym mężczyzną w istocie jest Ursus, który na chrzcie przyjął imię Urban. Chilon informuje go, że Glauk jest zdrajcą i przyczyni się do zguby chrześcijan. Grek wyjaśnia, że Urban zabijając Glauka, przyczyni się do ocalenia chrześcijan.

Rozdział 18

Petroniusz w liście przestrzega przed siłą Ursusa i namawia Winicjusza, aby wynajął do pomocy Krotona - najsilniejszego gladiatora w Rzymie.

Rozdział 19

Chilon informuje Winicjusza o zbliżającym się spotkaniu chrześcijan na cmentarzu (Ostrianum). Za radą wuja, Marek wynajmuje Krotona.

Rozdział 20

Winicjusz, Kroton i Chilon idą na miejsce spotkania chrześcijan. Są świadkami kazania wygłoszonego przez Apostoła Piotra, który mówi, że miłosierdziem należy darzyć nie tylko dobrych, ale także tych złych. Winicjusz nie rozumie takiego postępowania. Po modlitwie Marek dostrzega Ligię.

Rozdział 21

Mężczyźni śledzą Ligię i Ursusa. Udaje im się ustalić jej miejsce zamieszkania. Niecierpliwy Winicjusz postanawia działać natychmiast.

Rozdział 22

Winicjusz i Kroton wchodzą do budynku. Kroton zaczyna walczyć z Ursusem, ale szybko zostaje przez niego pokonany i umiera. Potężny ligijczyk chce zabić Marka, ale Ligia krzyczy, by go nie zabijał. Ostatecznie Winicjusz pada nieprzytomny. Chilon, który czeka przed budynkiem, zaczyna uciekać, gdy widzi Ursusa niosącego zwłoki Krotona.

Rozdział 23

Po odzyskaniu przytomności Winicjusz orientuje się, że przebywa w mieszkaniu Miriam, tam gdzie mieszka Ligia. Lekarz Glaukus nastawia mu złamaną rękę i wszyscy się nim opiekują. Zapewnia, że nie będzie już próbował porwać Ligii i prosi o doprowadzenie Chilona.

Rozdział 24

Ursus odwiedza Chilonidesa w jego własnym domu i prowadzi go do domu Miriam. Na miejscu, Glaukus rozpoznaje w Chilonie człowieka przez którego stracił rodzinę. Dodatkowo Ursus zauważa, że to Grek kazał mu zabić Glauka. Apostoł Piotr przypomina o przebaczeniu i ostatecznie zarówno Glaukus jak i Ursus przebaczą mu winy.

Rozdział 25

Młodzieniec nie jest w stanie zrozumieć zachowania chrześcijan - uważa, że powinni zabić jego i Chilona. Dochodzi do wniosku, że ta nowa religia ma niezwykłą moc. Rozpoczyna się w nim przemiana wewnętrzna.

Rozdział 26

Ligia opiekuje się rannym Winicjuszem, a ten wyznaje jak bardzo mu na niej zależy.

Rozdział 27

Marek zaprzyjaźnia się z otaczającymi go chrześcijanami. Ligia bardzo zbliża się do niego i uświadamia sobie, że go kocha. Jednocześnie czuje konflikt wewnętrzny - nie jest pewna, czy nie popełnia grzechu. Rozmawia o tym z fanatycznym Kryspusem, który ostro ją potępia. Innego zdania jest święty Piotr, który wyjaśnia, że miłość nie jest niczym złym. Paweł z Tarsu opowiada swoją historię - w przeszłości zabijał chrześcijan, ale objawił mu się Chrystus i Paweł nawrócił się. Od tamtej pory głosi słowo boże.

Rozdział 28

Winicjusz wraca do swojego domu. Zastaje tam niewolników, którzy pod jego nieobecność świętują i są pijani. W młodym patrycjuszu zaczęła się przemiana wewnętrzna - widzi w nich ludzi i odstępuje od wymierzenia kary. Marek odrzuca zaproszenie wuja do Benewentu - chce być tam, gdzie jego ukochana.

Rozdział 29

Winicjusz bardzo tęskni za Ligią i przeżywa rozterki z tym związane. Wkrótce odzywa się w nim dawna natura - rzuca się w wir rozpustnego życia i spotyka się przez kilka dni z kochanką Petroniusza - Chryzostemis. Wuj nie gniewa się o to. Odkrył, że niewolnica Eunice jest w nim zakochana i on też darzy ją uczuciem. Petroniusz, w tajemnicy przed dziewczyną, wyzwolił ją i przepisał cały swój majątek. Arbiter elegancji nie jest w stanie zrozumieć

nauki chrześcijańskiej - sam uwielbia piękno i chce w pełni korzystać z życia, a chrześcijan nazywa nieprzyjaciółmi życia.

Rozdział 30

Neron wraca do Rzymu, ale już planuje kolejną podróż. Jest znudzony do tego stopnia, że chciałby, aby Rzym został zrównany z ziemią. Mógłby go wtedy zbudować od nowa. Tygellin, dowódca pretorianów, postanawia wyprawić pływającą ucztę na stawie Agryppy, aby zapewnić władcy rozrywkę.

Rozdział 31

Uczta wkrótce zmienia się w orgię. Do Winicjusza podchodzi zamaskowana kobieta, które próbuje go uwieść, ale Marek tłumaczy jej, że kocha inną. Z tej niezręcznej sytuacji ratuje go Petroniusz. Kobieta była Poppea, która chciała odegrać się na Neronie. Gdyby odsłoniła twarz i Winicjusz odrzucił jej zaloty, byłby zgubiony. Marek ma już dość Rzymu.

Rozdział 32

Petroniusz chce wyprawić siostrzeńca z Rzymu, ale tego pomysłu nie udaje się zrealizować, ponieważ Winicjusz zostaje zaproszony przez Nerona do Ancjum. Przed podróżą w domu młodego patrycjusza zjawia się wynędzniały Chilon, który oferuje informacje i sugeruje porwanie Ligii. Winicjusz nie jest w stanie pohamować złości - każe wychłostać Greka, a ten dobrze zapamiętuje ten moment i poprzysięga zemstę. Ostatecznie Chilon wyjawia miejsce pobytu Kalliny.

Rozdział 33

Winicjusz udaje się do domu Miriam, gdzie zastaje Piotra, Pawła oraz Kryspa. Wyznaje, że kocha Ligię i chciałby się z nią ożenić. Piotr nakazuje przyprowadzenie dziewczyny, a ta również przyznaje, że kocha Marka. Apostoł udziela im błogosławieństwa jako narzeczonym.

Rozdział 34

Młodzi spacerują po ogrodzie i rozmawiają o miłości.

Rozdział 35

Winicjusz opowiada Petroniuszowi o swoich zaręczynach. Wuj nie potępia go tylko życzy mu wszystkiego najlepszego. Marek wyzwala niewolników, którzy służyli u niego po 20 lat, a pozostałym ofiarowuje kilka sztuk złota.

Rozdział 36

Neron i jego dwór, a w tym także Petroniusz i Winicjusz, wyjeżdżają do Ancjum.

Rozdział 37

Winicjusz wysyła list do ukochanej, w którym wyznaje jej miłość. Poppea raz jeszcze próbuje uwieść Marka, ale ponownie w porę interweniuje Petroniusz. Podczas podróży Winicjuszowi towarzyszy Paweł z Tarsu, który wyklada mu nauki Chrystusowe.

Rozdział 38

Marek wspomina w liście o szalonych pomysłach Nerona. Władca uważa, że widok płonącego Rzymu zainspirowałby go napisania wspaniałego dzieła.

Rozdział 39

Winicjusz przyjeżdża na 2 dni do Rzymu. Opowiada Ligii o rozmowach z Pawłem, a także snuje plany opuszczenia po ślubie Rzymu i zamieszkania na Sycylii. Miłosny nastrój zakłóca ryk lwów - jest w nim coś groźnego i złowieszczonego.

Rozdział 40

Neron czyta fragment swojego utworu Troika. Wszyscy zachwycają się nim, oprócz Petroniusza. Ten zrezygnuje zmienna swoją krytykę w pochwałę mówiąc, że geniusz Nerona jest tak wielki, że stać go na coś lepszego. Władca nazywa Petroniusza swoim przyjacielem. Arbiter elegancji zauważa, że mógłby doprowadzić do zguby swojego największego rywala - Tygellina, ale jest na to zbyt leniwy.

Rozdział 41

Neron żali się Petroniuszowi, że w Rzymie nazywany jest matkobójcą i żonobójcą. Arbiter elegancji opowiada cesarowi o miłości Winicjusza i Ligii i manipuluje nim w taki sposób, że Neron rozkazuje Winicjuszowi pojechać do Rzymu i poślubić ukochaną. Dodatkowo wręcza Markowi naszyjnik z klejnotami, wywołując w ten sposób gniew Poppei. Pojawia się z informacją o pożarze Rzymu.

Rozdział 42

Winicjusz wybiega i pędzi w kierunku Rzymu. Od Juniusza dowiaduje się, że nie jest to zwykły pożar, gdyż zabroniono gasić ogień, a jacyś ludzie rzucali pochodniami w domy. Wszystko wskazuje na to, że został on wywołany celowo.

Rozdział 43

W mieście panuje chaos, a Marek próbuje dostać się na Zatrzybrze, gdzie przebywa Ligia. Powszechnie stają się grabieże i rozboje. W domu Linusa, gdzie miała przebywać Ligia, nie zostaje nikogo. Winicjuszowi udaje się uniknąć śmierci w pożarze - zostaje uratowany przez grupę chrześcijan.

Rozdział 44

Pożar obejmuje co raz większe części Rzymu, a w mieście huczy od plotek. Ludzie mówią, że to Neron stoi za podpaleniem Rzymu.

Rozdział 45

Winicjusz zatrzymuje się w domu tkacza Makrynusa, gdzie odzyskuje siły. Za radą Greka, udaje się do podziemi za ogrodami Agrypiny. Spotyka tam fanatycznego Kryspa, który straszy wiernych sądem bożym. Dodatkowo w podziemiach pojawia się Piotr, który uspokaja wiernych. Apostoł mówi Markowi, aby ten poszedł za nim.

Rozdział 46

Tymczasem do Rzymu przybywa Tygellin, który próbuje zapobiec rozprzestrzenianiu się ognia. Rosną negatywne nastroje wobec Nerona.

Rozdział 47

Neron wreszcie powraca do Rzymu, wchodzi na wodociąg Appijski i zaczyna śpiewać pieśń swojego autorstwa. Tłum jest wściekły - nikt nie ma wątpliwości, że to on stoi za podpaleniem miasta. Sytuację ratuje Petroniusz, który zaczyna przemawiać. Składa obietnice, że miasto zostanie odbudowane, a ludzie otrzymają zapasy żywności i wina. Dodatkowo zostaną wyprawione igrzyska.

Rozdział 48

Winicjusz, Piotr i Chilon docierają do domu fossora. Marek proponuje Piotrowi opuszczenie Rzymu i udanie się do jego posiadłości na Sycylii, gdzie jest bezpiecznie. Apostoł jednak odmawia - nie chce opuścić chrześcijan, ponieważ Chrystus powierzył mu opiekę nad nimi. Winicjusz również nie chce opuszczać swoich braci w wierze - klęka i przyjmuje chrzest z rąk Piotra.

Rozdział 49

Rozpoczyna się rozdawnictwo żywności, ale ludzie są wciąż niezadowoleni. Petroniusz sugeruje Neronowi opuszczenie Rzymu, ale Tygellin sprzeciwia się temu - mówi cesarowi, że w ten sposób wybuchłaby wojna domowa i ktoś inny przejąłby władzę. Trzeba znaleźć winnego podpalenia Rzymu - Petroniusz sugeruje, aby to Neron wziął winę na siebie, ponieważ w ten sposób zostanie zapamiętany. Tym razem jednak, władca nie nabiera się na sztuczkę arbitra elegancji. Wszyscy odsuwają się od Petroniusza, którego pomysł przyniósłby zgubę Neronowi, a sam bohater wie, że jego dni są policzone.

Rozdział 50

Neron spotyka się z żydowskimi kapłanami. Wśród nich jest Chilon Chilonides, który składa fałszywe świadectwo. Grek kłamie, że to chrześcijanie są odpowiedzialni za podpalenie Rzymu, ponieważ nienawidzą ludzi. Chilon wymienia imiona Piotra, Pawła, Pomponi Grecyny oraz Ligii. Zaznacza także, że Winicjusz jest chrześcijaninem. Od tej pory Grek mieszka u Tygellina, który ma zapewnić mu opiekę i ochronę.

Rozdział 51

Petroniusz ostrzega Winicjusza przed zbliżającym się niebezpieczeństwem. Młody patrycjusz pospiesznie opuszcza dom i biegnie do Ligii, ale jest już za późno. Ligia wraz z Ursusem została pojmana i wtrącona do więzienia. Trwają łapanki chrześcijan - wściekły lud wykrzykuje hasło: *Chrześcijanie dla lwów!*

Rozdział 52

W Rzymie trwają przygotowania do igrzysk - budowane są nowe areny, a z zagranicy sprowadzane są dzikie zwierzęta. Wzmagają się prześladowania chrześcijan.

Rozdział 53

Winicjusz w desperacki sposób próbuje ratować Ligię. Próbuje przekupić augustianów, ale nie przynosi to efektu. Pokrzepienie znajduje u Piotra, który przypomina mu o modlitwie.

Rozdział 54

Tymczasem na dworze Poppea przyprowadza swojego syna (Rufusa) z poprzedniego małżeństwa. Chłopiec zasypia podczas czytania utworu Nerona, a wściekły władca wpada w furję i rzuca w Rufusa pucharkiem, kalecząc go. Winicjusz udaje się pod więzienie, gdzie spotyka Chilona niesionego na lektyce. Grek przypomina mu o tym, że kiedyś został przez niego wychłostany, a teraz sytuację się odwróciły. Chilon gardzi Winicjuszem.

Rozdział 55

Marek otrzymuje list pożegnalny od Ligii. Petroniusz próbuje wpłynąć na Poppeę - straszy ją gniewem Chrystusa. Ostatecznie kobieta godzi się porozmawiać z Westalką, aby uwolnić Ligię. Poppea opuszcza pałac. Pod jej nieobecność do komnaty wchodzi wyzwoleńcy Nerona, którzy obłuszczaają opiekunkę i duszą małego Rufusa. Ciało chłopca wyrzucają do rzeki.

Rozdział 56

Rozpoczynają się igrzyska. Petroniusz i Winicjusz zjawiają się w amfiteatrze. Marek ma nadzieję na uratowanie ukochanej i dlatego przekupuje straż, ale tego dnia Ligii nie ma amfiteatrze. Igrzyska rozpoczynają się od walk Andabatów, czyli ludzi ubranych w hełmy, bez otworu na oczy. Następnie odbywa się walka najlepszych gladiatorów - Lanio i Kalendio. Punkt kulminacyjny następuje, gdy na arenę zostają wprowadzeni chrześcijanie poobszycani w skóry zwierząt. Zostają wypuszczone dzikie zwierzęta, które atakują bezbronnych wyznawców Chrystusa. Na zakończenie występuje Neron, który śpiewa swoją pieśń.

Rozdział 57

Nazariusz, syn Miriam, przynosi informację o chorobie Ligii. Chłopak pracuje przy wynoszeniu zwłok i dlatego może swobodnie wchodzić do więzienia i pomagać chrześcijanom. Petroniusz postanawia to wykorzystać i planuje wyniesienie Ligii w trumnie jako zmarłej. Niestety nie udaje się go zrealizować - dziewczyna razem z Ursusem wcześniej została przeniesiona do więzienia Eskwilińskiego.

Rozdział 58

W Rzymie kontynuowane są igrzyska - chrześcijanie są bestialsko zabijani na arenach. Wśród ofiar znajduje się Kryspus, który zostaje ukrzyżowany na arenie. Jednak tuż przed śmiercią starzec przeklina Nerona, nazywając go matkobójcą, mordercą żony i brata. Grozi, że dni okrutnego tyra są policzone.

Rozdział 59

Chilon ma dość udziału w igrzyskach - nie jest w stanie dłużej znieść widoku tego krwawego widowiska. Staje się przez to przedmiotem żartów. Planowane jest przedstawienie - chrześcijanie mają płonąć niczym żywe pochodnie w ogrodach cezara.

Rozdział 60

Winicjusz przekupuje dozorcę i zatrudnia się jako grabarz. W ten sposób jest blisko ukochanej. Chce nawet, by Kallina opuściła więzienie w jego przebraniu, ale nie jest to możliwe.

Rozdział 61

Przez kolejne dni Marek odwiedza Ligię w więzieniu. Wśród ludzi wyprowadzanych na rzeź widzi Glaukusa.

Rozdział 62

Rozpoczyna się przedstawienie - żywe pochodnie w ogrodach. Chilon, widząc płonącego na krzyżu Glaukusa, prosi go o przebaczenie. Otrzymuje je. W Greku coś pęka i postanawia wyznać prawdę - oskarża Nerona o podpalenie Rzymu i mówi, że chrześcijanie są niewinni. Spotyka Pawła z Tarsu i przyjmuje z chrzest. Niedługo po tym zostaje schwytyany. Jest torturowany, ale nie cofa swoich słów.

Rozdział 63

Następnego dnia Chilon zostaje ukrzyżowany na arenie. Jest jednak spokojny i umiera z godnością, ze wzrokiem zwróconym ku górze.

Rozdział 64

Winicjusz nie ma nadziei na uratowanie ukochanej. Ursus zastanawia się, czy będzie w stanie z pokorą umrzeć.

Rozdział 65

Petroniusz raz jeszcze próbuje wpłynąć na Nerona, aby ten uwolnił Ligię. Zauważa, że sam cesarz obiecał ją Winicjuszowi za żonę. Działania arbitra elegancji nie przynoszą efektu.

Rozdział 66

Ostatni dzień igrzysk - rozpoczyna się finałowe przedstawienie w amfiteatrze. Na arenę zostaje wyprowadzony Ursus, a chwilę potem, na przeciw niego staje ogromny tur, do którego pleców przywiązana jest Ligia. Ursus walczy z potężnym bykiem i ostatecznie pokonuje go, ratując w ten sposób siebie i Ligię. Lud jest pod wrażeniem i żąda łaski dla obojgu i dziewczyny. Neron nie może się sprzeciwić.

Rozdział 67

Ligia zostaje przeniesiona do domu Petroniusza.

Rozdział 68

Kallina wraca powoli do zdrowia - Winicjusz cały czas przy niej czuwa.

Rozdział 69

Prześladowania chrześcijan nie ustają. Przyjaciele namawiają Piotra do opuszczenia Rzymu.

Rozdział 70

Apostoł opuszcza Rzym, a w drodze objawia mu się sam Chrystus. Z ust apostoła pada słynny zwrot: *Quo vadis, Domine*, czyli dokąd idziesz Panie. Ostatecznie Piotr decyduje się wrócić do miasta, by wypełnić swoją misję.

Rozdział 71

Piotr i Paweł zostają schwytyani i obaj umierają śmiercią męczeńską - na krzyżu.

Rozdział 72

W Rzymie zostaje zorganizowany spisek przeciwko Neronowi, ale kończy się on niepowodzeniem. Cesarz nie jest w stanie kontrolować swojej złości - życie tracą jego bliscy doradcy, a także Poppea.

Rozdział 73

Petroniusz wyjeżdża z Neronem do Cumae. Arbitr elegancji wie, że jego koniec jest bliski - pisze list do Winicjusza, w którym żegna się.

Rozdział 74

Petroniusz otrzymuje wyrok śmierci. Postanawia wyprawić ucztę pożegnalną - zaprasza gości i hojnie ich obdarowuje. Czyta im swój list do Nerona, w którym stwierdza, że nie jest w stanie dłużej znieść słabej twórczości cesarza. Wyśmiewa jego talent artystyczny. Następnie Petroniusz nakazuje lekarzowi podciąć sobie żyłę. Wkrótce dołącza do niego ukochana - Eunice.

Epilog

W Rzymie trwa bunt - Galba zostaje okrzyknięty nowym cesarzem. Neron, przy pomocy jednego ze sług, popełnia samobójstwo. W ostatnich wspomina, że świat traci wybitnego artystę.

Znaczenie tytułu

- Tytuł książki to łaciński zwrot, oznaczający: *Dokąd idziesz?*
- Nawiązuje do słów **Quo Vadis, Domine?** (Dokąd idziesz, Panie?), wypowiedzianych przez św. Piotra uciekającego z Rzymu do Chrystusa
- Wiele możliwości interpretacyjnych

Charakterystyka bohaterów – podział

Bohaterowie historyczni	Bohaterowie fikcyjni
Neron, Poppea Sabina, Akte, Petroniusz, Tygellin, Seneka, Aulus Plaucjusz, Pomponia Grecyna, św. Piotr, św. Paweł	Winicjusz, Ligia, Chilon Chilonides, Kryspus, Glaukus

Chrześcijanie	Poganie	Nawróceni
Ligia, Pomponia Grecyna, św. Piotr, św. Paweł, Kryspus, Glaukus, Miriam, Nazariusz, Eurycjusz	Neron, Poppea, Tygellin, Petroniusz, Eunice, Chryzotemis	Winicjusz, Chilon Chilonides

Petroniusz - w przeszłości pełnił funkcję zarządcy Bitynii, najbliższy doradca Nerona; arbiter elegancji (*arbiter elegantiarum*) – ekspert w kwestii dobrego smaku i sztuki; esteta, który dzieli świat na ludzi pięknych i brzydkich; uwielbia korzystać z życia, ceni wygodę i luksus; inteligentny, odważny; gardzi okrucieństwem; leniwy; wierny swoim przekonaniom – żyje i umiera na własnych zasadach

Marek Winicjusz - siostrzeniec Petroniusza; bohater dynamiczny; początkowo łatwo ulega emocjom, nie kontroluje złości, porywczy, bywa okrutny; odważny, pewny siebie; dzięki wierze chrześcijańskiej staje się człowiekiem pokornym, opanowanym, skromnym i cierpliwym; zakochany w Ligii – jest w stanie zrobić dla niej wszystko

Neron - mężczyzna z wielką głową o twarzy dziecka, ma wielki brzuch i cienkie nogi, wadę wzroku; Miedzianobrody, *Ahenobarbus*; zabił żonę i matkę; bezwzględny, okrutny, cierpienie innych sprawia mu przyjemność; szaleniec, tchórzliwy; kreuje się na wielkiego artystę; brak pozytywnych cech

Chilon Chilonides – Grek; niezadbany, odpychający wygląd: wielka głowa, żółta cera i zęby – przypomina bezdomnego, nie posiada 2 palców w prawej ręce; nie ma skrupułów – dla pieniędzy zrobi wszystko; dba wyłącznie o swoje dobro; inteligentny, manipulant, kłamca; mściwy, tchórzliwy, donosiciel; zachodzi w nim przemiana pod wpływem spojrzenia Glaukusa wyznaje prawdę, przyjmuje chrzest i umiera śmiercią męczeńską

Ligia - pochodzi z rodu Ligów; prawdziwe imię: Kallina; piękna, mądra, wykształcona, odczytana; żyje zgodnie z zasadami wiary; uczciwa, szczerza; skromna, pokorna; odważna; postać bez żadnej skazy

Ursus - pochodzi z rodu Ligów; wierny towarzysz Kalliny; potężny olbrzym, na chrzcie przyjął imię Urban; ogromna siła – ratuje życie Ligii podczas igrzysk, pokonując wielkiego tura; wielkie serce; odważny; wierny przyjaciel; łatwowierny i naiwny

Poppea Sabina - druga żona Nerona; atrakcyjna; zazdrosna o urodę Ligii; mściwa, przebiegła i sprytna; ucieleśnienie zła – wyjątkowo okrutna; traci dwójkę dzieci: małą Augustę (choroba) oraz syna z pierwszego małżeństwa – Rufusa (zabity na zlecenie Nerona)

Święty Piotr – rybak; pierwszy uczeń Chrystusa; starzec ; do Rzymu przybywa krzewić wiarę i pozyskiwać nowych wyznawców; jest oparciem dla braci w wierze – pokrzepia ich; pełen dobroci i miłosierdzia; chrzci Winicjusza; za namową przyjaciół ucieka z miasta, ale spotyka Chrystusa i decyduje się wrócić, by wypełnić swoją misję – umiera śmiercią męczeńską

Święty Paweł - obywatel Rzymski; w przeszłości prześladował i zabijał chrześcijan, ale nawrócił się; głosi słowo Boże, naucza; pełen dobroci i miłosierdzia; chrzci Chilon Chilonidesa; podobnie jak Piotr, zostaje ukrzyżowany i umiera jak męczennik

Glaukus - starszy, ale silny; lekarz; przez Chilon stracił rodzinę; szlachetny i dobroduszny; miłosierny, przebacza winy swojemu oprawcy; uczciwy i pokorny; wzór chrześcijanina; umiera śmiercią męczeńską – jako żywa pochodnia

Akte - dawna kochanka Nerona; mieszka na dworze królewskim; dobra i łagodna; unika konfliktów; szczerze zależy jej na Neronie; pomaga chrześcijanom; szlachetna, bezbronna, nieszczęśliwa

Tygellin - dowódca pretorianów; walczy o wpływy Nerona z Petroniuszem; wyjątkowo okrutny, bezwzględny i brutalny; organizuje uczty dla Nerona i eliminuje przeciwników; sprzeciwia się cesarzowi tylko raz, gdy nie chce wziąć winy za podpalenie Rzymu na siebie

Kryspus - fanatyczny chrześcijanin; surowy; wieści koniec świata, wywołuje u innych strach i trwogę; nie znosi sprzeciwu; radykalny; zostaje ukrzyżowany na arenie; przed śmiercią przeklina Nerona – mówi, że władca jest mordercą i przepowiada jego upadek

Pomponia Grecyna - razem z mężem opiekuje się Ligią; chrześcijanka; silny charakter, wzbudza szacunek

Aulus Plaucjusz - w przeszłości był żołnierzem; poganin; kocha swoją rodzinę

Eunice – początkowo niewolnica, a następnie ukochana Petroniusza; popełnia samobójstwo razem z nim

Chryzotemis – kochanka Petroniusza; zdradza go; zostaje porzucona przez arbitra elegancji dla Eunice

Kroton – najsilniejszy gladiator rzymski; wynajęty przez Winicjusza; zostaje zabity przez Ursusa

Eurycjusz – chrześcijanin; opiekuje się synem **Kwartusem**, którego udaje mu się wykupić dzięki pomocy Chilon; umiera razem z synem na arenie

Miriam – chrześcijanka; w jej domu przebywa ranny Winicjusz

Nazariusz – syn Miriam; zatrudnia się przy wynoszeniu zwłok z więzienia

Seneka – dawny nauczyciel Nerona; filozof

Problematyka

Wątek miłosny:

- historia Marka Winicjusza i Ligii
- historia Petroniusza i Eunice

Wątek historyczny:

- *Quo vadis* jako powieść historyczna – zestawienie fikcyjnych bohaterów i ich przygód z realnym tłem historyczno-kulturowo-społecznym
- w powieści występują historyczni:
  - bohaterowie (np. Neron, św. Piotr, św. Paweł)
  - miejsca (starożytny Rzym - pałac cesarza, dom Petroniusza, Forum Romanum)
  - wydarzenia (pożar Rzymu, prześladowania chrześcijan)

Wątek społeczny:

- na czele hierarchii stoi cesarz Neron
- najbliższe otoczenie: Petroniusz, Poppea, Tygellin
- patrycjusze: Winicjusz, Aulus Plaucjusz, Pomponia Grecyna, Ligia
- plebejusze: Chilon Chilonides, Paweł z Tarsu, Miriam, Nazariusz, Kryspus, Glaukus, Linus
- niewolnicy i wyzwoleńcy: Akte, Eunice, Gulo, Ursus

Zderzenie dwóch światów – poganie vs. chrześcijanie

	Poganie	Chrześcijanie
styl życia	rozpustni, skupieni na osiągnięciu przyjemności, rozwiązli, próżni, liczy się zysk i zabawa	skromni, pokorni, pracowici, wierni, łagodni, uczciwi
stosunek do drugiego człowieka	traktują ludzi przedmiotowo, okrutni, nie przebaczą i nie mają litości	traktują ludzi z szacunkiem, miłują bliźniego, okazują przebaczenie
wiara	powierzchnie czczą wiele bóstw - politeizm	głęboka wiara w jednego Boga - monoteizm
wyznawane wartości	odwaga, siła, bogactwo, pycha, brak zasad moralnych	poświęcenie, przebaczenie, miłość, przyjaźń

